

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Стоян Ангелов Шишков,

Биологически факултет, Софийски университет „Св. Климент Охридски”

ОТНОСНО: материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Молекулярна генетика“, за нуждите на Институт по молекулярна биология „Акад. Р. Цанев“-БАН, обявен в ДВ, бр. 16/ 10.02. 2026 г.

Общо представяне на процедурата и кандидата.

В обявения конкурс участва като единствен кандидат доцент д-р Галина Симеонова Радева. Доцент Радева е родена през 1961г. в София. През 1984 г. се дипломира като магистър в „Молекулярна и функционална биология“ със специалност „Обща и промишлена микробиология с вирусология“ в Биологически факултет на СУ “Св. Кл. Охридски“. През 1995 г. придобива ОНС “Доктор”, научна специалност „Молекулярна генетика“ в Институт по молекулярна биология, БАН. През 2010 г. е избрана за старши научен сътрудник II ст. / Доцент.

Започва работа през 1984 г. в Института по молекулярна биология „Акад. Р. Цанев“, БАН като биолог. От 2001 г. последователно заема длъжностите научен сътрудник II ст., научен сътрудник I ст. и старши научен сътрудник/доцент.

Предоставеният комплект материали е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав на Института по молекулярна биология „Акад. Р. Цанев”, БАН по Професионално направление 4.3. Биологически науки.

Доцент Г. Радева е съавтор в 91 научни публикации. В Scopus към юни 2026 г. са отразени 20 статии в съавторство с кандидата, цитирани над 1100 пъти и h-индекс 6.

За участието в конкурса доцент Радева е представила 21 научни статии, които са реферирани и индексирани в световните бази за научни данни Scopus и/или Web of Science, както и глава от книга. Документацията дава възможност да се оцени научната и научно-приложна дейност на кандидата, съгласно приетите качествени и количествени критерии. Няма сигнали за плагиатство.

Резултатите от научноизследователската дейност на доц. Радева са докладвани на 32 международни и 17 национални научни форуми, представени за участие в конкурса. Те отразяват нейната задълбочена научноизследователска дейност в професионалното направление на конкурса.

Обща оценка на дейността на кандидата.

1. Оценка на научната дейност.

Научни трудове.

Справката за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за научна област 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки показва набор от точки както следва:

- Показатели в **група А**: дисертационен труд - **50 точки**.
- В показатели в **група В** „Хабилитационен труд - научни публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science или Scopus) са включени 6 публикации с квартали. Съответно по група показатели В **точките са 125** при изискуеми 100.
- В показатели в **група Г** - научни статии в международни реферирани и индексирани списания са включени 15 публикации с квартали, както глава от книга. Публикациите в тази група показатели носят **278 точки** при необходимими 200 точки.
- В показатели от **група Д** е представен списък от 210 цитирания на 13 статии в научни издания, реферирани и индексирани в Web of Science/Scopus. **Те носят 420 точки** при изискуеми 50 точки. Следователно кандидатът покрива изискванията и по този показател от минималните национални изисквания.
- В показателите от **група Е** са посочени двама защитили докторанти; както и участия в 12 национални научни проекти, като е ръководител на 5 от тях. Доцент Радева е участвала и в 3 международни проекти, 2 от които е ръководила. Привлечените финансови средства по 4 от проектите, ръководени от кандидата, са над 330 800 лв. Следователно тази група показатели носят още **точки 420 точки** при необходимими 150 точки.

Общият брой точки по показателите на доцент Г. Радева е забележителен – 1279 точки при необходимими 600 точки за удовлетворяване на Минималните национални изисквания.

Показателите на кандидата удовлетворяват и Правилника за развитието на академичния състав на ИМБ, БАН.

Анализ на научните приноси.

Публикуваните изследвания попадат в областта на обявения конкурс. Те се свързани изследване на почви замърсени от минната и металургичната промишленост, както и на хвостохранилища и се отнасят към няколко тематични направления: таксономия на микробни съобщества в антропогенно въздействани почви и обработваеми земи; функционален потенциал на установените микроорганизми и влияние на абиотичните фактори върху разнообразието на микробните съобщества.

Основните фундаментални научни и научно-приложни приноси, които откроявам са:

1. Идентифицирането на метал-резистентни бактериални щамове, които могат да служат за ремедиация на почвите.
2. Обогащаването на световната база данни GenBank с 265 последователности на гена 16S рРНК, идентифицирани в замърсени с тежки метали почви.
3. Определянето като ключови за почви, замърсени с радионуклиди и тежки метали, на бактериалните отдели Proteobacteria, Acidobacteriota и Actinobacteriota.
4. Доц. Радева установява и резистентни, толерантни и чувствителни основни гъбни таксони в замърсени с тежки метали почвени проби.
5. Прогнозирани са функциите на бактериалните съобщества и са идентифицирани метаболитни пътища, свързани с ефлуксни помпи, участващи в детоксикацията на клетките от тежки метали в силно замърсени почви.
6. Доказването, че системата Biolog EcoPlate™ е ефективен метод за оценка на функционалните промени в бактериални съобщества в следствие на дългосрочен стрес при замърсяване на почвата.
7. Установяването на дехидрогеназите, бета глюкозидазата и алкалната фосфатаза като най-чувствителни към концентрацията на тежки метали и промените в околната среда.
8. Доказване на въздействието на органичното вещество, нитратни йони, почвена влажност и текстурата като модификатори на резултата от интоксикацията с тежките метали на почвените микробни съобщества.
9. Установяването на нови природни антибактериални агенти изолирани от охлюви и ракообразни с потенциално биомедицинско приложение.

Оценка на личния принос на кандидата.

Представените научни трудове и съпътстваща документация доказват лидерството, личния принос за експерименталното изработване, анализа, интерпретирането и публикуването на научните резултати на доцент Радева. Авторската справка за

изследователската работа и научните приноси представят в детайли фундаменталните научни и научно-приложни постижения на кандидата и ги приемам безрезервно.

2. Други активности.

Тя е научен ръководител и на 2 защитили докторанта. Ръководител е и на 8 защитили дипломанти в ОКС “Магистър“ и на 2 в ОКС “Бакалавър“.

Доц. Радева е председател на Научния съвет на института от 2014 г., както и отговорник по надзора и безопасността за работа с ГМО. Била е член на Общото събрание на БАН 2019-2020 г.

Критични бележки и препоръки.

Представените документация и доказателствени материали са изрядни, изчерпателни и достоверни поради което нямам забележки или препоръки.

Заклучение.

Предоставените от доцент Галина Радева научни трудове и документи за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „Професор“ отговарят на ЗРАСРБ, на Правилника за прилагането на закона и на Правилника за развитието на академичния състав на ИМБ. Тя е представила достатъчен брой научни трудове за участие конкурса, които са получили признание от международната научна общност. Изследователската дейност на кандидата е довела до оригинални фундаментални научни и научно-приложни приноси.

Предоставените материали несъмнено очертават доцент Галина Симеонова Радева като отличен креативен изследовател и умел експериментатор от най-високо ниво и с творчески възможности в областта на почвената микробиология. Смятам че изложените факти са безспорно основание за избирането ѝ за професор в областта на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Молекулярна генетика“ от НС на Института по молекулярна биология „Акад. Р. Цанев“, БАН. Давам положителна оценка.

14.06.2026 г.

Изготвил становището:

Проф., д-р Стоян Шишков